

Catching Up with the Economy†

By ROBERT W. FOGEL*

In his Presidential Address five years ago, Zvi Griliches (1994) called attention to the severe difficulties that beset current attempts to measure the growth of labor productivity in the American economy. Because of these difficulties, it is likely that the true rate of economic growth is substantially underestimated. The root of the problem is the difficulty in measuring output in the service sector which now represents two-thirds of the economy. In such sectors as health care and information services, the contribution to gross domestic product (GDP) is measured by inputs rather than outputs, a procedure that makes it impossible to gauge accurately improvements in the quality of output. Thus, in the case of computers, which are transforming American society, economists have been unable, so far, to find a measurable contribution of computers to the rise in labor productivity — an astonishing paradox.

I want to follow up on this problem of mismeasurements. My thesis is that the profession is lagging behind the economy more than it has to. We are, to some extent, entangled in concepts of the economy and in analytical techniques that were developed during the first third or so of the century, when economics emerged as a modern discipline. The range of the discipline did not expand greatly during the middle decades of the century, due partly to a concentration on the reformulation of the previous analytical concepts and techniques in more sophisticated and more general mathematical models. Although the dividends from these efforts were high and have contributed to the flexibility and capacity of economics, they did not encourage a reconsideration of some of the received assumptions about the scope and focus of economic analysis. There has been a significant broadening of the scope of economics during recent decades, with the emergence of such fields as the new household economics, the new institutional economics, the economics of aging, and medical economics, but much remains to be done.

The balance of this address is divided into four sections. I begin with the inadequate attention to the accelerating rate of technological change, the implications of this acceleration for the restructuring of the economy. and its transforming effect on human beings. I then consider the neglect of the nonmarket sector of the economy, the implication of that neglect for the measurement of consumption. and for the analysis of economic growth. The third section deals with the need to shift the focus of economic analysis from crosssectional to life-cycle and intergenerational data sets, especially in connection with forecasting. The final section points to the impact of cultural lag in the treatment of material inequality, and the neglect of the more severe problem of spiritual inequality. I use the word spiritual not in its religious sense but as a reference to commodities that lack material form. Spiritual or immaterial commodities make up most of consumption in the United States and other rich countries today.

2 THE AMERICAN ECONOMIC REVIEW MARCH 1999

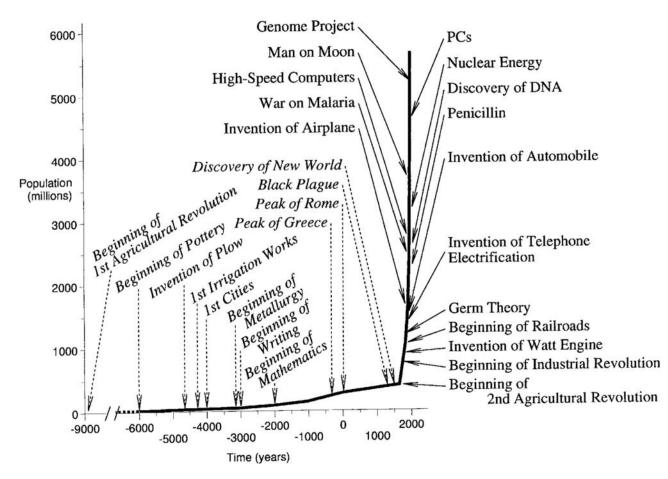

FIGURE 1. THE GROWTH OF THE WORLD POPULATION AND SOME MAJOR EVENTS IN THE HISTORY OF TECHNOLOGY

Notes: There is usually a lag between the invention of a process or a machine and its general application to production. "Beginning" means the earliest stage of this diffusion process.

Sources: Carl W. Bishop, 1936; T. K. Derry and T. I. William, 1960; Graham Clark, 1961; B. H. Slicher von Bath, 1963; Stuart Piggott, 1965; Glenn T. Trewartha, 1969; William McNeill, 1971; Jacob Bronowski, 1973; Carlo M. Cipolla, 1974; B. M. Fagan, 1977. See also E. A. Wrigley, 1987; Robert C. Allen, 1992, 1994.

[†] Presidential Address delivered at the one-hundred eleventh meeting of the American Economic Association, January 4, 1999, New York, NY.

^{*} Center for Population Economics, Graduate School of Business, and Department of Economics, University of Chicago, 1101 East 58th Street, Chicago, IL 60637, and National Bureau of Economic Research. This address is based on research made possible by grants from the National Institutes of Health (AG10120), the National Science Foundation (SES-9114981), the Walgreen Foundation, and the University of Chicago. I am grateful to the University of Chicago Press for permission to make use of material contained in my forthcoming book, The Fourth Great Awakening and the Future of Egalitarianism, which will be published in January 2000. I have also drawn on a forthcoming paper by Chulhee Lee (2000) and on concepts developed jointly with Dora L. Costa, Irwin H. Rosenberg, Nevin Scrimshaw, and James M. Tanner, I have benefited from comments and criticisms by Karen L, Brobst, Katherine A. Chavigny, Dora L. Costa, Roderick Floud, Daniel M. Fogel, Enid M. Fogel, Allison M. Garrett, Mark Guglielmo, James A. Heckman, Max Henderson, D. Gale Johnson, Susan E. Jones, Chulhee Lee, Brigitte Madrian, Robert Mittendorf, Douglass C. North, Nevin Scrimshaw, and Richard Suzman.

kādi ir Latvijas izglītības ekosistēmas galvenie izaicinājumi un to novēršanas ceļi?

1 of 30 •

- Searching for: Latvijas izglītības ekosistēmas galvenie izaicinājumi un to novēršanas ceļi
- Generating answers for you...

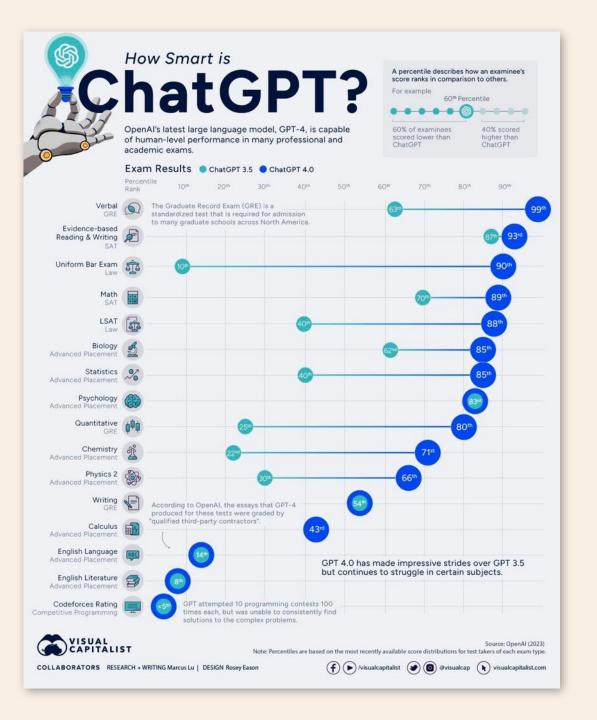
Latvijas izglītības ekosistēmas galvenie izaicinājumi ir saistīti ar vienotu izpratni par kvalitatīvu izglītību, ko sagaidām no valsts izglītības sistēmas, bērnu atšķirīgajiem zināšanu līmeņiem, viņu sagatavotību mācībām, latviešu valodas zināšanām un prasmēm 1.

Lai novērstu šos izaicinājumus, ir nepieciešams stiprināt skolotāju un skolēnu kompetences, uzlabot izglītības kvalitāti, nodrošināt pieejamību un vienlīdzīgas iespējas visiem skolēniem [2] [3].

Izglītības sistēmas attīstībai ir jābūt saistītai ar tautsaimniecības attīstību un valsts konkurētspējas veidošanu, labklājības un dzīves kvalitātes nodrošināšanu, demokrātiskas un pilsoniski aktīvas sabiedrības stiprināšanu, latviešu kultūrvēsturiskās identitātes, kultūras un latviešu valodas saglabāšanu 3

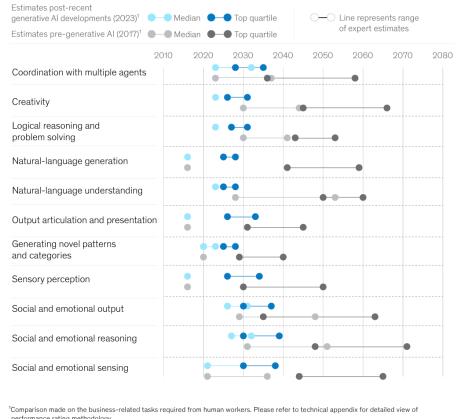
Lai sasniegtu šos mērķus, Latvijas izglītības sistēmas pamatnostādnēm 2021.—2027. gadam ir noteikts uzlabot izglītības kvalitāti, nodrošinot pieejamību un vienlīdzīgas iespējas visiem skolēniem. Tiek plānots ieviest jaunus mācību priekšmetus, uzlabot skolotāju darba apstākļus un palielināt viņu atalgojumu ^[3].

 Learn more:
 1. lr1.lsm.lv
 2. unesco.lv
 3. likumi.lv
 4. enciklopedija.lv

As a result of generative AI, experts assess that technology could achieve human-level performance in some technical capabilities sooner than previously thought.

Technical capabilities, level of human performance achievable by technology

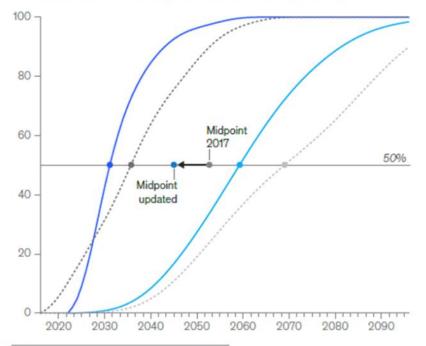

'Comparison made on the business-related tasks required from human workers. Please refer to technical appendix for detailed view performance rating methodology.

Source: McKinsey Global Institute occupation database; McKinsey analysis

McKinsey & Company The midpoint scenario at which automation adoption could reach 50 percent of time spent on current work activities has accelerated by a decade.

Global automation of time spent on current work activities, 1 %

Updated early scenario including generative Al²

Updated late scenario including generative Al³

2017 early scenario²

2017 late scenario³

*Includes data from 47 countries, representing about 80% of employment across the world. 2017 estimates are based on the activity and occupation mix from 2016. Scenarios including generative AI are based on the 2021 activity and occupation mix.

Source: McKinsey Global Institute analysis

McKinsey & Company

²Early scenario: aggressive scenario for all key model parameters (technical automation potential, integration timelines, economic feasibility, and technology diffusion rates.).

³Late scenario: parameters are set for later adoption potential.

Izzudīs vai paliks?

1. Datu ievades operators Ātrums un precizitāte 2. Klientu apkalpotājs Komunikācija un empātija 3. Korektors Uzmanība detaļām 4. Jurista palīgs Izpēte un sakārtošana 5. Grāmatvedis Matemātiskās iemaņas 6. Tulks Valodas pārzināšana 7. Tekstu radītājs Radošums un rakstīšana 8. Tirgus analītiķis Analītiskās iemaņas 9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldrība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana 20. Personāla speciālists Intervēšana un izvērtēšana		Darbs	Aizstātās iemaņas
3. Korektors Uzmanība detaļām 4. Jurista palīgs Izpēte un sakārtošana 5. Grāmatvedis Matemātiskās iemaņas 6. Tulks Valodas pārzināšana 7. Tekstu radītājs Radošums un rakstīšana 8. Tirgus analītiķis Analītiskās iemaņas 9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	1.	Datu ievades operators	Ātrums un precizitāte
4. Jurista palīgs Izpēte un sakārtošana 5. Grāmatvedis Matemātiskās iemaņas 6. Tulks Valodas pārzināšana 7. Tekstu radītājs Radošums un rakstīšana 8. Tirgus analītiķis Analītiskās iemaņas 9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	2.	Klientu apkalpotājs	Komunikācija un empātija
5. Grāmatvedis Matemātiskās iemaņas 6. Tulks Valodas pārzināšana 7. Tekstu radītājs Radošums un rakstīšana 8. Tirgus analītiķis Analītiskās iemaņas 9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	3.	Korektors	Uzmanība detaļām
6. Tulks Valodas pārzināšana 7. Tekstu radītājs Radošums un rakstīšana 8. Tirgus analītiķis Analītiskās iemaņas 9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	4.	Jurista palīgs	Izpēte un sakārtošana
7. Tekstu radītājs Radošums un rakstīšana 8. Tirgus analītiķis Analītiskās iemaņas 9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	5.	Grāmatvedis	Matemātiskās iemaņas
8. Tirgus analītiķis Analītiskās iemaņas 9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	6.	Tulks	Valodas pārzināšana
9. Sociālo tīklu pārvaldnieks Satura radīšana un pārraudzība 10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	7.	Tekstu radītājs	Radošums un rakstīšana
10. Asistents Laika pārvaldība 11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	8.	Tirgus analītiķis	Analītiskās iemaņas
11. Attālinātais pārdevējs Pārliecināšana un komunikācija 12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	9.	Sociālo tīklu pārvaldnieks	Satura radīšana un pārraudzība
12. Personiskais asistents Daudzuzdevumu pārvaldība 13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	10.	Asistents	Laika pārvaldība
13. Stenogrāfists Klausīšanās un pierakstīšana 14. Ziņu reportieris Faktu pārbaude un rakstīšana 15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	11.	Attālinātais pārdevējs	Pārliecināšana un komunikācija
14.Ziņu reportierisFaktu pārbaude un rakstīšana15.Ceļojumu aģentsPlānošana un koordinēšana16.ApmācītājsZināšanas un mācīšana17.Tehniskā atbalsta speciālistsProblēmu diagnostika un atrisināšana18.Mārketinga speciālistsKlientu atlase un rakstīšana19.Satura moderatorsKritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	12.	Personiskais asistents	Daudzuzdevumu pārvaldība
15. Ceļojumu aģents Plānošana un koordinēšana 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	13.	Stenogrāfists	Klausīšanās un pierakstīšana
 16. Apmācītājs Zināšanas un mācīšana 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana 	14.	Ziņu reportieris	Faktu pārbaude un rakstīšana
 17. Tehniskā atbalsta speciālists Problēmu diagnostika un atrisināšana 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana 	15.	Ceļojumu aģents	Plānošana un koordinēšana
 18. Mārketinga speciālists Klientu atlase un rakstīšana 19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana 	16.	Apmācītājs	Zināšanas un mācīšana
19. Satura moderators Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana	17.	Tehniskā atbalsta speciālists	Problēmu diagnostika un atrisināšana
	18.	Mārketinga speciālists	Klientu atlase un rakstīšana
20. Personāla speciālists Intervēšana un izvērtēšana	19.	Satura moderators	Kritiskā domāšana un lēmumu pieņemšana
	20.	Personāla speciālists	Intervēšana un izvērtēšana

	Darbs	Grūti aizstājamās iemaņas
1.	Terapeits	Empātija un cilvēciskā saikne
2.	Sociālais darbinieks	Kompleksas sociālās un emocionālās pieredzes
3.	Mazu bērnu skolotājs	Cilvēciskā saziņa kognitīvai attīstībai
4.	Medmāsas	Cilvēciska empātija un adaptēšanās
5.	Mākslinieki	Radošums, emocijas, unikalitāte
6.	Rakstnieki	Cilvēciskās pieredzes nianses
7.	Šefpavāri	Garšu sarežģītība, pasniegšana
8.	Frizieri	Personiskais stils, radošums
9.	Personiskie treneri	Motivācija, individuālās vajadzības
10.	Pasākumu plānotāji	Radošums, problēmu risināšana
11.	Celtnieki	Problēmu risināšana objektā, piemērošanās
12.	Nodarbinātības treneris	Dziļa psiholoģijas izpratne
13.	Arheologs	Vēsturiskais konteksts, kultūras nianses
14.	Jūras biologs	Ekoloģijas izpratne, piemērošanās
15.	Ētikas eksperts	Morālā domāšana, kultūras izpratne
16.	Diplomāts	Cilvēku novērtēšana, kultūras izpratne
17.	Garīdznieks	Garīgā vadība
18.	Elektriķis	Problēmu risināšana, piemērošanās unikālajam
19.	Santehniķis	Problēmu risināšana, mehāniskās iemaņas
20.	Mazā biznesa īpašnieks	Radošums, inovācijas, riska uzņemšanās

Kas pilnīgi no jauna?

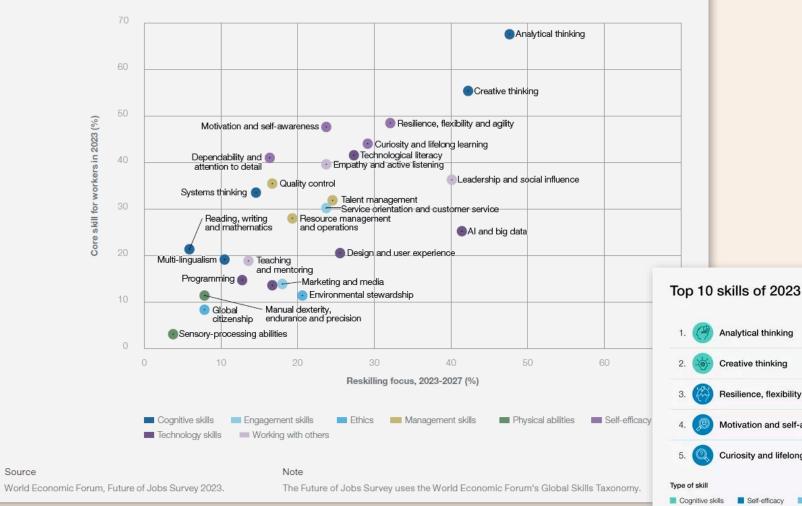
Nākamo 5 gadu laikā!!! Future of Jobs Reskilling needs of workers' core skills are expected to change in the next five years Source: World Economic Forum, Future of Jobs Report 2023.

Source

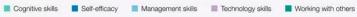
The evolving skills landscape, 2023-2027

The probability of an organization surveyed evaluating a skill to be a core skill for its workers in 2023 versus the probability of the skill appearing in its reskilling and upskilling initiative in the next five years

Analytical thinking Technological literacy Creative thinking Dependability and attention to detail Resilience, flexibility and agility Empathy and active listening Motivation and self-awareness Leadership and social influence

World Economic Forum, Future of Jobs Report 2023.

The skills judged to be of greatest importance to workers at the time of the survey

FORUM

Paplašinātais intelekts

E

The Economist @ @TheEconomist · 15h

Apple's message is clear: after desktop and mobile computing, the next big tech era will be spatial computing—also known as augmented reality

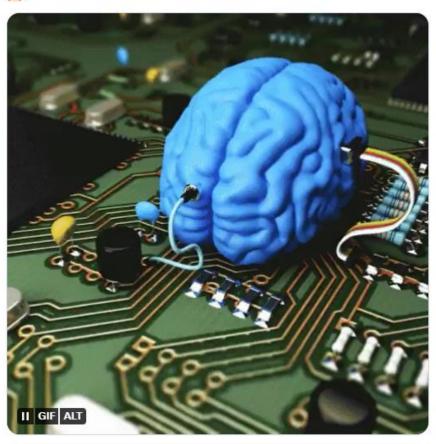
economist.com

Apple's Vision Pro is an incredible machine. Now to find out what it is ... The meaning of "spatial computing"

Eric Feigl-Ding ② @DrEricDing · May 26

Whoa.... FDA has just approved the first human trial of computer-to-human Neuralink interface. Ready or not... the augmented human vs Al race just got realz yo. God help us. Would you enroll as the first guinea pig

→ Neuralink ② @neuralink · May 26

We are excited to share that we have received the FDA's approval to launch our first-in-human clinical study!

This is the result of incredible work by the Neuralink team in close collaboration with the FDA and represents an important first step tha...

Sadarbībā balstīta izglītība

2 + 2 > 4

